VJEROJATNOST I STATISTIKA – završni ispit

26, 06, 2020,

- **Zadatak 1.(10)** Prilikom testiranja na bolest X u nekoj populaciji imamo sljedeću situaciju: Ako ispitanik ima bolest X, test će biti pozitivan u 99% slučajeva. Ako ispitanik nema bolest, X test će biti neispravno pozitivan u 5% slučajeva. U prosjeku 2% populacije ima tu bolest.
  - (a) Ako je test proveden na slučajno odabranoj osobi bio pozitivan, kolika je vjerojatnost da ta osoba ima bolest X?
  - (b) Ako je test proveden na slučajno odabranoj osobi bio negativan, kolika je vjerojatnost da ta osoba nema bolest X?
- Zadatak 2.(10) U bubnju se nalazi 12 kuglica, od toga ih je pet označeno brojem 1, četiri označeno brojem 2 i tri označene brojem 3.

Na sreću iz bubnja izvlačimo dvije različite kuglice. Slučajnu varijablu X definiramo kao zbroj brojeva na izvučenim kuglicama.

Odredite zakon razdiobe slučajne varijable X i izračunajte E(X) i D(X).

Zadatak 3.(10) Na sreću odabiremo točku unutar pravokutnika čije stranice imaju duljine 3 i 4. Neka je vrijednost slučajne varijable X udaljenost te točke do najbliže stranice pravokutnika.

Izračunajte E(X).

Zadatak 4.(10) (a) Za slučajni vektor (X,Y), s vjerojatnosnom gustoćom $f_{X,Y}(x,y)$, definirajte uvjetnu gustoću f(y|x) i marginalnu gustoću $f_Y(y)$.

Slučajna varijabla X zadana je razdiobom f(x) = 2x, $0 \le x \le 1$. Nakon realizacije te varijable, slučajna varijabla Y je na sreću odabrani broj u intervalu [0, X].

- (b) Odredite uvjetnu gustoću f(y|x).
- (c) Odredite gustoću slučajnog vektora (X, Y).
- (d) Odredite marginalnu gustoću varijable Y.
- (e) Izračunajte vjerojatnost događaja $\{X < 2Y\}$.
- **Zadatak 5.(10)** (a) Neka je F_X funkcija razdiobe neprekinute slučajne varijable X. Nađite funkciju razdiobe slučajne varijable $Y = aX + b, \ a, b \in \mathbb{R}$.
  - (b) Ako je Φ funkcija razdiobe jedinične normalne razdiobe, te

$$\Phi^*(u) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-u}^{u} e^{-\frac{1}{2}\tau^2} d\tau,$$

izvedite vezu između funkcija Φ i Φ^* .

(c) U zabavnom parku jedna od atrakcija je vlakić za djecu. On je ograničen maksimalnom težinom koju može prevoziti i ona iznosi 2500kg. U redu za vlakić stoji 60 djece slične dobi čija je očekivana težina 40kg, uz standardnu devijaciju 5kg. Kolika je vjerojatnost da će sva djeca koja stoje u redu moći ući na sljedeću vožnju vlakićem?

Zadatak 6.(10) Neka je $X_1,...,X_n$ uzorak iz eksponencijalne razdiobe s nepoznatim parametrom $\lambda>0$. Označimo s μ očekivanje slučajnih varijabli X_i te

$$M_n = \min(X_1, ..., X_n).$$

- (a) Odredite konstantu C tako da $T:=CM_n$ bude nepristrani procjenitelj za μ .
- (b) Koristeći kriterij najveće izglednosti odredite procjenu za μ .

Dopuštena je uporaba kalkulatora i službenog podsjetnika.

Bodovi sa završnog ispita skalirat će se sa faktorom 1.5.